FIT - TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

Gudikatur: Dr. Claudio Zammit B.A. LL.D. M. Jur (Eu. Law)

Seduta ta' nhar it-Tnejn, 5 ta' Frar 2018

Talba Nru: 258/17 CZ

Pauline Vella bhala mandatrici specjali ta' Innocenzia Casotrina permezz ta' prokura datata 15 ta' Marzu 2017

vs.

Daniela Pavia

It-Tribunal,

Ra t-talba ta' l-attrici mressqa fit-23 ta' Mejju 2017 li permezz taghha ppremettiet:

1. Illi fit-12 ta' Gunju 2015 gie ffirmata kuntratt bejn il-partijiet, b'liema kuntratt gie effetwat il-bejgh ta' kelba tar-razza 'Golden Retriever' ta' l-isem 'Quando me Enamoro' illi mbaghad ix-xerrej biddlu f''Holly, bin-numru tal-microchip (380260100217926) a favur il-konvenuta Daniela Pavia ta' Via 36, Ghaxqet l-Ghajn, Marsascala, Malta, MSK 001.
2. Illi l-istess kuntratt kien jinkludi klawsola punittiva illi tipprojbixxi x-xerrej tal-kelba, ossia l-konvenuta milli titraferixxi l-kleba in kwestjoni lil terzi, inkluz meta din il-kelba tkun saret adulta. Ghaldaqstant, f'sitwazzjoni illi ghal kwalsiasi raguni ma jkunx ghadu possibbli ghall-konvenuta illi zzom tali kelba, ghandu jkun hemm restituzzjoni tal-kelba lill-allevatur, ossia r-rikorrent.
3. Illi fil-kaz ta' inosservanza ta' dan il-klawsola fejn jirrizulta illi x-xerrej jaghti l-kelba in kwestjoni lil terzi, jigu effetwati awtomatikament penali ta' hamest'elef Euro (€5,000), dovuti lill-allevatur, ossia r-rikorrent.
4. Illi l-konvenuta kienet ferm konxja minn din il-klawsola u mill-konsegwenzi taghha.
5. Illi minkejja din il-klawsola jirrizulta illi fil-bidu tas-sena 2017 il-konvenuta ttrasferiet l-istess kelba lil terzi u dana minghajr ma infurmat lir-rikorrenti.

Ghaldaqstant ir-rikorrenti titlob lil dana t-Tribunal, prevja kwalunkwe dikjarazzjoni ohra li dan it-tribunal jidhirlu xieraq:

1. Jiddikjara illi bl-agir unilaterali taghha, il-konvenuta kisret il-klawsola punittiva tal-kuntratt u li ghalhekk ghandha tigi infurzata l-penali ai termini tal-istess klawsola.
2. Jillikwida l-penali naxxenti mill-inosservanza ta' l-istess klawsola fl-ammont ta' hamest elef Euro (€5,000).
3. Jordna lill-istess konvenuta sabiex thallas il-penali hekk likwidati lill-attrici.

Bl-ispejjez kontra l-konvenuta.

Illi permezz ta' risposta prezentata fit-23 ta' Gunju 2017, il-konvenuta eccepiet:

1. Illi preliminarjament l-azzjoni hija insostenibbli peress li l-kuntratt sar f'pajjiz esteru u allura jidhol il-principju ta' 'lex loci contractus'.
2. Illi dejjem preliminarjament u minghajr pregudizzju kif maghmula [sic] mill-attrici nomine ghandha tigi michuda bl-ispejjez u dan ghaliex la ghandha locus standi u lanqas interess guridiku rikjest mil-ligi ghaliex il-mandat maghmul mill-persuna estera huwa irritu u null u ma huwiex konformi mal-ligi Maltija.
3. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost l-azzjoni odjerna hija preskritta ai termini ta' l-Artikolu 2148 (b) tal-Kodici Civili (Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta).
4. Illi dejjem minghajr pregudizzju ghas-suespost u fil-mertu t-talbiet kif maghmula ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra min ippropona l-azzjoni ghaliex ma jissustux la fil-fatt u lanqas fid-dritt kif ser jirrizulta fil-mori tal-kawza.
5. Bl-ispejjez kontra l-istess attrici.

Illi l-konvenuta pprevalixxiet ruhha mir-risposta minnha prezentata, sabiex kontestwalment ipprezentat kontro-talba li fiha ppremettiet:

1. Illi l-intimata rikonvenzjonanta kienet xtrat kelba minghand ir-rikorrenti rikonvenzjonata ghall-ghan car u specifiku li tkun kelba tajba bhala guide dog u playmate ghat-tifla taghha li ghandha abbilita' specjali ta' l-awtizmu. Illi fil-kontrattazzjoni qabel ma sar ix-xiri tal-kelba r-rikorrenti rikonvenzjonata assigurat lill-intimata rikonvenzjonata li l-kelba kienet perfetta ghal dan il-ghan u kienet ser tkun ta' gid ghal bintha li ghandha din l-abbilta' specjali.

2. Illi madankollu dan ma sehhx u l-kelba qatt ma setghet taqdi l-ghanijiet specifici ghal xiex inxtrat li tkun ta' ghajnuna ghal bint l-intimata rikonvenzjonanta li ghandha din l-abilta' specjali u dan minkejja li nghatat it-tahrig professjonali kollu possibbli.
3. Illi ghalhekk ir-rikorrenti rikonvezjonata ingannat lill-intimata rikonvenzjonanta meta bieghet kelba li kienet taf ferm tajjeb li ma kinitx ser taqdi l-ghan car u specifiku ghal xiex inxtrat;
4. Illi b'rizultat ta' dan l-ingann u nuqqas ta' buona fede kkawza ukll zieda fl-abbilta' specjali ta' bint l-intimata rikonvenzjonanta.

Ghaldaqstant l-intimata rikonvenzjonanta titlob lil dan it-Tribunal prevja kull dikjarazzjoni ohra ghandhiex:

A. Jikkundanna lir-rikorrenti rikonvenzjonata u tordna tirrifondi l-ispejjez kollha inkorsi mhux biss biex inxtrat il-kelba imma anke ghat-tahrig taghha li jammontaw ghal circa Euro 3500.

Bl-ispejjez kontra l-istess rikorrenti rikonvenzjonata.

Illi permezz ta' risposta prezentata fit-28 ta' Lulju 2017, l-attrici rikonvenzjonata eccepiet:

1. Illi preliminarjament il-kontro-talba tal-konveuta hija infondata fil-fatt u fid-dritt u dan ghaliex l-allegazzjoni illi l-kelb inxtara 'ghall-ghan car u specifiku' ma tohrog mill-ebda dokumenti. Il-kuntratt li huwa manifestazzjoni cara u assoluta tar-rieda taz-zewg partijiet, ma jaghmel qatt referenza ghal dan l-ghan specifiku illi qed jigi allegat mill-intimata rikonvenzjonanta.
2. Illi t-talba ta' l-intimata rikonvenzjonanta hija wkoll infondata fil-fatt u fid-dritt stante illi kontrarjament ghal dak illi qed jigi allegat mill-intimata rikonvezjonata, il-kelba inxtrat bhala annimal domestiku normali u mhux bhala

'guide dog'. Kelb ma jitwelidx bhala guide dog izda huwa mehtieg tahrig intensiv mifrux fuq snin u pprovdut minn espert fil-qasam, sabiex kelb ikun jista' jakkwista l-kwalifici necessarji illi jikkwalifikawh bhala guide dog. Ghaldaqstant, kelba ta' ftit xhur ma tista' qatt tkun kwalifikata bhala guide dog.

3. Illi bla pregudizzju ghas-suespost, il-kelba mibjugha kienet fi stat ta' sahha tajjeb hafna u f'kundizzjoni eccellenti, u ghalhekk zgur li ma jistax jinghad illi l-kelba kienet tbati minn xi nuqqas jew difett mohbi.
4. Illi l-intimata rikonvenzjonata kienet kuntenta u accettat il-kelba kif kienet.
5. Illi t-tielet talba hija ugwalment infondata fil-fatt u fid-dritt stante illi r-rikorrenti rikonvenzjonata mhux biss ma ngannatx lill-intimata rikonvenzjonata izda kienet certa illi taghzel il-kelba illi fl-opinjoni ta' l-istess kienet l-ahjar wahda fost il-boton
6. Illi r-raba' talba hija wkoll infondata fil-fatt u fid-dritt stante illi qatt ma kien hemm ingann min-naha tar-rikorrenti rikonvenzjonata u ferm inqas nuqqas ta' buona fede. Din it-talba hija ferm nieqsa mill-kredibilita' u jekk fil-fatt kien hemm xi zieda fl-abbilta' tat-tifla ta' l-intimata rikonvezjonanta, dan ma kienx konsegwenza tal-prezenza tal-kelba fil-hajja tat-tifla.
7. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.
8. Ghaldaqstant, it-talba ta' l-intimata rikonvenzjonata ghandha per konsegwenza tigi rifjutata ghar-ragunijiet kollha fuq premessi.

Bl-ispejjez kollha ta' dawn il-proceduri kontra l-konvenuti.

It-Tribunal;

Ra l-atti;

Ra illi fis-seduta tas-27 ta' Settembru 2017, il-partijiet qablu illi ghandha tinghata sentenza dwar l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuta.

Ra illi fis-seduta tal-16 t'Ottubru 2017, il-partijiet iddikjaraw li ma kellhomx provi dwar l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuta.

Sema' s-sottomissjonijiet ta' l-abbli difensuri tal-partijiet;

Ra illi l-kawza thalliet ghal-lum ghas-sentenza;

Ikkunsidra:

Illi din hija kawza li qed issir wara li gie ffirmat kuntratt ta' bejgh ta' geru tar-razza 'Golden Retriever' mill-attrici li hija Taljana lill-konvenuta, bil-kundizzjonijet hemm stipulati, liema kuntratt, bit-Taljan, gie esebit flimkien mat-talba promotrici.

Illi t-Tribunal ghandu jillimita ruhu f'dan l-istadju biss ghall-ewwel eccezzjoni u cioe' dik fejn il-konvenuta qed issostni illi l-azzjoni hija insostenibbli peress li l-kuntratt sar f'pajjiz esteru u allura jidhol il-principju ta' 'lex loci contractus'.

Illi din hija wahda minn dawk is-sitwazzjonijiet fejn it-Tribunal jista' jiddeciedi l-kwistjoni b'kap ghaliha, qabel, jew flimkien mas-sentenza fuq il-mertu, u dan skond Artikolu 730 tal-Kap. 12 ta-Ligijiet ta' Malta.

Illi ghandu jinghad illi din il-kwistjoni hija regolata minn Artikolu 742 tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta, li jipprovdi:

742. (1) Bla ħsara ta' fejn il-liġi tiddisponi espressament xort'oħra, il-Qrati Ċivili ta' Malta mingħajr ebda distinzjoni jew privileġġ, għandhom ġurisdizzjoni biex jisimgħu u jiddeċiedu l-kawżi kollha li jirrigwardaw il-persuni hawn taħt imsemmija:
(a) ċittadini ta' Malta, sakemm ma jkunux stabbilew id-domiċilju tagħhom band'oħra;
(b) kull persuna, sakemm jew għandha d-domiċilju tagħhajew tkun toqgħod jew tkun qegħda Malta;
(ċ) kull persuna, f'kawża dwar ħwejjeġ li qegħdin jew li jinsabu f'Malta;
(d) kull persuna li tkun ikkuntrattat obbligazzjoni f'Malta, iżda għall-kawżi biss li għandhom x'jaqsmu ma' dik l-obbligazzjoni u kemm-il darba dik il-persuna tkun tinsab Malta;
(e) kull persuna illi, għalkemm tkun ikkuntrattat obbligazzjoni f'pajjiż ieħor, tkun ftehmet li għandha tesegwixxi dik l-obbligazzjoni f'Malta, jew tkun ikkuntrattat obbligazzjoni illi bilfors għandu jkollha effett f'Malta, kemm-il darba, f'kull każ, dik il-persuna tkun tinsab Malta;
(f) kull persuna, għal kull obbligazzjoni li tkun ikkuntrattat favur ċittadin ta' Malta jew persuna li tinsab Malta jew korp li jkollu personalità ġuridika distinta jew assoċjazzjoni ta' persuni inkorporati jew li jiffunzjonaw f'Malta, meta s-sentenza tista' tkun esegwita f'Malta;
(g) kull persuna li tkun b'mod espress jew taċitu volontarjament qagħdet jew qablet li toqgħod għall-ġurisdizzjoni tal-qorti.

Illi t-Tribunal ma ghandu l-ebda prova dwar ic-cittadinanza jew domicilju tal-konvenuta hekk kif imsemmija fl-Artikolu 742(1) (a) u (b) hawn fuq imsemmija. Lanqas ma t-Tribunal ghandu xi tip ta' prova illi l-kelb in kwestjoni qieghed Malta, in sodisfazzjon ta' Artikolu 742 (1) (c). Lanqas ma jista' jinghad illi japplika Artikolu 742 (1)(d) ghaliex l-obbligazzjoni ma gietx kuntrattata f'Malta tant illi fl-intestatura ta-kuntratt hemm referenza ghal indirizz Taljan. It-Tribunal lanqas ma ghandu xi tip ta' prova li turi li l-konvenuta, ghalkemm ikuntrattat obbligazzjoni f'pajjiz iehor, fehmet li ghandha tesegwixxi dik l-obbligazzjoni f'Malta, skond l-Artikolu 742 (1)(e), tant li ma ngabet l-ebda prova la dwar fejn tinsab il-kelba in kwestjoni u lanqas dwar x'fehmet jew ma fehmitx il-konvenuta, kif similment hemm ukoll nuqqas ta' prova dwar ir-rekwizit ta' Artikolu 742 (1)(f). Finalment, jinghad illi zgur ma japplikax Artikolu 742(1)(g) ghaliex il-partijiet ma qaghdu bl-ebda mod ghall-gurisdizzjoni ta' l-ebda qorti.

Illi f'dan ir-rigward ikollha ssir referenza ghar-Regolament (KE) Nru. 593/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Ġunju 2008 dwar il-liġi applikabbli għall-obbligazzjonijiet kuntrattwali (Ruma I), u iktar specifikament ghal Artikolu 4 li jipprovdi li fejn ma jkunx hemm ghazla mill-partijiet dwar il-ligi applikabbli, irid jittiehed qies ta' certi cirkostanzi, sakemm in-negozju in kwestjoni ma jkunx jaqa' espressament taht Artikoli 5 sa 8.

Illi f'dan il-kaz, in-negozju in kwestjoni jaqa' fil-fatt taht wiehed minn dawn l-artikoli, u precizament taht l-Artikolu 6 tar-Regolament, li jirregola kuntratti ta' konsum u cioe' dak il-kuntratt konkluz minn persuna fizika ghal skop li jista' jitqies bhala mhux relatat mas-sengha jew professjoni taghha. Fir-rigward dan l-artikolu jipprovdi illi:

1. Bla ħsara għall-Artikoli 5 u 7, kuntratt konkluż minn persuna fiżika għal skop li jista' jitqies bħala mhux relatat mas-sengħa jew professjoni tagħha ("il-konsumatur"), ma' persuna oħra li taġixxi fl-eżerċizzju tas-sengħa jew professjoni tagħha ("il-professjonist") għandu jkun regolat mil-liġi tal-pajjiż fejn il-konsumatur ikollu r-residenza abitwali tiegħu, bil-kondizzjoni li:

(a) il-professjonist jeżerċita l-attivitajiet kummerċjali jew professjonali tiegħu fil-pajjiż fejn il-konsumatur ikollu r-residenza abitwali tiegħu, jew

(b) bi kwalunkwe mezz, jindirizza dawn l-attivitajiet lejn dak il-pajjiż jew lejn diversi pajjiżi inkluż dak il-pajjiż, u li l-kuntratt jaqa' fl-ambitu ta' dawn l-attivitajiet.

2. Minkejja l-paragrafu 1, il-partijiet jistgħu jagħżlu l-liġi applikabbli għal kuntratt li tissodisfa r-rekwiżiti tal-paragrafu 1, skond l-Artikolu 3. Tali għażla, madankollu, ma tistax twassal sabiex iċċaħħad lill-konsumatur mill-protezzjoni mogħtija lilu minn dispożizzjonijiet li ma jistgħux jiġu derogati bi ftehim taħt il-liġi li, fin-nuqqas ta' l-għażla, kienet tkun applikabbli abbażi tal-paragrafu 1.

3. Jekk ir-rekwiżiti fil-paragrafu 1(a) jew (b) ma jiġux sodisfatti, il-liġi applikabbli għal kuntratt bejn konsumatur u professjonist għandha tiġi determinata skond l-Artikoli 3 u 4.

Illi mill-informazzjoni disponibbli lit-Tribunal f'dan l-istadju tal-kawza odjerna, m'hemm l-ebda prova illi l-professjonist jezercita l-attivitajiet kummercjali jew professjonali tieghu fil-pajjiz fejn il-konvenuta ghandha r-residenza abitwali taghha, skond kif irid Artikolu 6(1)(a). Lanqas ma hemm xi prova disponibbli ghat-Tribunal li turi li l-professsjonist qieghed bi kwalunkwe mezz jindirizza dawn l-attivitajiet lejn Malta jew diversi pajjizi inkluz Malta skond kif irid Artikolu 6(1)(b).

Illi f'dan il-punt, it-Tribunal ikollu jirrikorri allura ghal Artikolu 6 (3) li jiddisponi illi ladarba ma gewx sodisfatti r-rekwiziti f'Artikolu (6)(1)(a) jew (b), wiehed irid jara kif ir-Regolament qieghed jirregola l-ligi applikabbli b'mod iktar generali permezz ta' Artikolu 4. Artikolu 4, fil-fatt, li diga' sar accenn ghalih u li jindika l-ligi applikabbli fin-nuqqas ta' ghazla, jipprovdi illi:

> 1. Sa fejn il-liġi applikabbli għall-kuntratt ma ntgħażlitx skond l-Artikolu 3 u mingħajr preġudizzju għall-Artikoli 5 sa 8, il-liġi li tirregola l-kuntratt għandha tkun determinata kif ġej:
>
> (a) kuntratt għall-bejgħ ta' merkanzija għandu jkun regolat mil-liġi tal-pajjiż li fih il-bejjiegħ ikollu r-residenza abitwali tiegħu;

Illi ghandu jinghad illi mid-dokument prezentat bhala Dok. B a fol. 4 tal-process jirrizulta illi l-indirizz ta' l-attrici jinsab f'Aci Sant'Antonio, provincja ta' Catania, u mhux f'Malta, u ghalhekk il-ligi applikabbli hija dik Taljana.

Illi ghalhekk it-Tribunal iqis illi l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuta hija gustifikata u timmerita li tigi akkolta.

Ghaldaqstant, it-Tribunal qieghed jaqta' u jiddeciedi billi filwaqt li jilqa' l-ewwel eccezzjoni tal-konvenuta, jichad it-talbiet ta' l-attrici nomine, u jordna li l-kawza tkompli tinstema' limitatament ghall-kontro-talba.

L-ispejjez u drittjiet relatati mat-talba promotrici ghandhom jithallsu kollha mill-attrici nomine.

Dr. Claudio Zammit

Gudikatur

Mary Josette Musu'

Deputat Registratur